

KURAM

KUMLUCA REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ DERGİSİ

YIL: 1 SAYI: 11 KASIM 2020

2019- 2020 Eğitim Öğretim Yılı

Özel Eğitim Okul Ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık Ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitim Programı – U.Ö.Y.E.T bu sayımızda sizlerle.



PSİKOSOSYAL MÜDAHALE

ÇOCUKLARDA SORUMLULUK DUYGUSU

ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN BİREYLER İÇİN ERKEN TANILAMA VE ERKEN MÜDAHALENİN ÖNEMİ

ÖZEL EĞİTİMDE AİLENİN YAŞADIĞI SORUNLAR

FİLM SETİNİ YAŞAYABİLİR MİYİZ?

OTİZMDE HER DÖNEM AYRI ÖZEN GEREKTİRİR

SEVİM HOŞ OFLUOĞLU

Yazar - Sesimiz Otizm Yaşam Eğitim Derneği Başkanı

OKULLARDA TELEFONA İZİN VERMEK AKILLICA MI?

PROF. DR. RICHARD MURPHY

Texas Üniversitesi

KÜNYE

Sunuş :**Murat KAVLAK****Tasarım :****Hüseyin ERDEM****Hazırlayan:****Hüseyin ERDEM****Mustafa Şamil ŞEN****Basım Yayın Kurulu****Mustafa Şamil ŞEN****Hüseyin ERDEM****Yasin ŞEN****Canan DEMİRTAŞ****Esmegül KUŞCU****Merve Bahşi KAPLAN****İsa DERİNKUYU****Adres:****Sarıkavak Mh. Kumluca Otogarı.****Kat – 2****Kumluca/ANTALYA****Tel:****0242 887 17 87****E-Posta:****kumlucaram@gmail.com****kuramdergi@gmail.com****Web: kumlucaram.meb.k12.tr**

KURAM dergisi; Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından akademisyen, öğretmen ve alanla ilgilenen gönüllülerin yazılarını paylaşmak, "Özel Eğitim" alanında farkındalık oluşturmak , toplumu bilinçlendirmek ve rehberlik faaliyetlerinde bulunmak üzere maddi bir kazanç beklemeden sosyal sorumluluk çerçevesinde çıkarılmış bir dergidir.



Saygıdeğer okurlarımız

Sararan yapraklarla başlayan hüzün mevsimi sonbaharın eylülü ekimi derken son ayı olan kasım ayına da geldik.Yine büyük bir özveri ve çalışmayla ortaya koyduğumuz güncel ve zengin içeriğe sahip, merak edilenlerle dergimizle tekrar karşınızdayız.

Uyarılar, cezalar ve önlemlere rağmen vaka sayıları düşmüyor, aksine artıyor. Uzmanlara göre kontrollü sosyal hayata uyum sağlamak önemlilik arz ediyor. Tedbirleri sıkı tutup maske, mesafe ve hijyene dikkat etmek gerekiyor.Yüz yüze eğitimde başlanan üçüncü aşamayla birlikte çocuklar haftada iki gün okula gidecek, yüz yüze eğitim dışında kalan tüm dersler, uzaktan eğitim yoluyla tamamlanacak ve öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla desteklenmelerine yönelik tedbirler okul yönetimlerince alınacaktır. Bu süreci en az hasarla atlatmaları için gereken özeni ve dikkati göstermeleri adına çocuklarımızı bilgilendirmeliyiz. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan takvime göre ise birinci dönem ara tatili 16 Kasım'da başlayacak ve 20 Kasım'da sona erecek. Siz sevgili veliler ise bu süreci çocuklarınızla verimli ve kaliteli zaman geçirmek adına fırsat olarak görünüz. Sizlere fiziksel ve ruhsal yönden iyi gelecek etkinlikler yapınız.

Adını Türk tarihine altın harflerle yazdıran ulu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı ve özlemle anıyorum. Ayrıca tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü saygı, sevgi ve minnetle kutluyorum. 'Öğretmen bir kandile benzer, kendini tüketerek başkalarına ışık verir' demiş başöğretmen Atatürk. Paylaşımlarımızla sizlere ışık olmasını dilediğimiz dergimizin bu sayısını da keyifle okumanızı diliyor, sonraki sayılarımızı sabırsızlıkla bekleyeceğinizi umuyorum.

Murat KAVLAK

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürü

İÇİNDEKİLER

PSİKOSOSYAL MÜDAHALE

Psikososyal müdahale afet ve acil durum sonrasında meydana gelme ihtimali olan psikolojik bozuklukların önlenmesi, toplumsal yaşamın düzenlenmesi, toplumsal kaynakların işlevselliğinin aktif hale getirilmesi....

YAZI: CANAN DEMİRTAŞ S:4

OTİZMDE HER DÖNEM AYRI ÖZEN GEREKTİRİR

Otizm dışardan bakılınca farklı yorumlamalara açık, derinliği tam olarak bilinmeyen ve gizemi çözülememiş bir spektrum bozukluktur. Anlatılması ve yaşanılması arasında derin bir fark vardır. Bir otizminin masal anlatması...

YAZI: SEVİM HOŞ OFLUOĞLU S:6

OKULLARDA TELEFONA İZİN VERMEK AKILLICA MI?

Bugünlerde bir çok ülkede tartışılan konulardan birisi de öğrencilerin telefon bulundurmasıdır...

**YAZI: PROF. DR. RICHARD
MURPHY S:8**

ÇOCUKLARDA SORUMLULUK DUYGUSU

Sorumluluk, kendimize ve çevremize karşı görevlerimizi ve yükümlülüklerimizi zamanında yerine getirme zorunluluğu anlamına gelir...

YAZI: DURMUŞ DUMAN S:10

ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN BİREYLER İÇİN ERKEN TANILAMA VE ERKEN MÜDAHALENİN ÖNEMİ

Özel gereksinimi olan bireylerin erken teşhisi ve tanısı günümüzde önemi kanıtlamış su götürmez bir gerekliliktir. Bireyin ihtiyaçları ve yeterlilikleri ne kadar erken belirlenirse...

YAZI: İSA DERİNKUYU S:11

FİLM SETİNİ YAŞAYABİLİR MİYİZ?

İnsanların çeşitli öğrenme kaynakları vardır. İnsan; gözlemleyerek, işiterek, model alarak, deneyerek, akıl yürüterek ya da bu yöntemleri birlikte kullanarak öğrenebilir...

YAZI: MUSTAFA ŞAMİL ŞEN S: 13

ÖZEL EĞİTİMDE AİLENİN YAŞADIĞI SORUNLAR

İnsan yaşamındaki en önemli olaylardan biri kuşkusuz anne/baba olmaktır. Ailelerine bir bireyin daha katılacağını öğrenen anne baba adayları çocukları ile ilgili plan yapmaya başlarlar...

**YAZI: MERVE GÖREN BAYRAKOĞLU
S: 14**

ÖZEL EĞİTİM OKUL VE SINIFLARINDA YAPILAN UZAKTAN EĞİTİMİN KALICILIK VE GENELLEMELERİNİN SAĞLANMASINA YÖNELİK ETKİNLİK TEMELLİ AİLE EĞİTİM PROGRAMI - U.Ö.Y.E.T S:16

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HABERLERİ S: 25



PSİKOSOSYAL MÜDAHALE

CANAN DEMİRTAŞ

Psikolojik Danışman

Psikososyal müdahale afet ve acil durum sonrasında meydana gelme ihtimali olan psikolojik bozuklukların önlenmesi, toplumsal yaşamın düzenlenmesi, toplumsal kaynakların işlevselliğinin aktif hale getirilmesi, etkilenen bireylerin üzerindeki olumsuz etkinin en aza indirilerek normal hayata dönüşleri konusunda desteklenmesi ve psikolojik uyumluluğun artırılmasını içerir.

Psikososyal müdahale için öncelikle yapılacaklar listesi aşağıdaki şekilde ifade edilebilir:

1. Burada bireylerle kurulan iletişimin etkisi çok önemlidir. Bu aşamada hangi kurumdan ne amaçla geldiğini tanıtmak ve pozitif güvene dayalı bağ kurmaya önem verilmelidir. Öncelikle kişilerin sakinleşmesine yardımcı olun. Onlara ihtiyaç duydukları bir şeyin olup olmadığını ve temini için görevlilerin olduğunu söyleyin.
2. Bilgi verin. Yaşadıkları olay ve yaşayabilecekleri ruhsal sıkıntılarla ilgili bilgi verin. Temel ihtiyaçların temini ve sizin gibi destek sunabilecek profesyonellerle temas kurabilecekleri yerler hakkında bilgi verin.
3. Kişiye yaşananlara karşı verdiği tepkilerin normal olduğunu, başka insanlarda da benzer tepkiler görülebildiğini ifade edin.
4. Olayı yaşayan kişilerin güvende olduklarından emin olmak ve bunun için gerekli koşulları oluşturmak en temel müdahalelerdendir. Kişileri fiziksel olarak tehlikeli yerlerden uzaklaştırmak psikolojik güven ve konforun temelidir. Ayrıca kişilerin olaydan olumsuz etkilenmelerini artır-

cak medyadan fotoğraf, görüntü ve haberlerin izlenmemesi ve travmatize edici görüntülerden uzaklaştırmak gerekir.

5. Daha sonraki aşama bireylerin sakin ve dengeli duruma dönmelerinin sağlanmasıdır. Burada psikososyal müdahalecinin travmatik stres tepkileri ile ilgili bilgi sahibi olması, stabilizasyona ihtiyacı olanlara doğru yardımı yapması önemlidir. Duygusal ve zihinsel stabilizasyonun sağlanmasında "anda tutma" kullanılabilir.
6. Diğer bir müdahale yaklaşımı bilgi edinmekle gerçekleşir. Olaydan etkilenen kişilere psikolojik ilk yardım bilgi edinerek, onlara yardımcı olmak için gereklidir. Bu süreçte herkesin ihtiyacı farklı olabilir. Bu süreçte alınan bilgilerle karşılanan ihtiyaçlar bireylerin kaygılarını biraz daha azaltacaktır. Olay sonrası yaşanacak kargaşayı önlemeyi sağlayacaktır. Bireylerin var olan sosyal destek kaynaklarına ulaşmalarına yardımcı olmak aileleriyle iletişim sağlamaları için ortam hazırlamak ve yeni sosyal destek grupları oluşturmalarına yardımcı olmak. Aynı problemi yaşayan bireyleri bir araya getirmek. Konuşmaları için teşvik etmek.
7. Bireyleri yaşanabilecek olası yeni tehlikelere karşı bilgilendirmek. Bu kişilerin hazırlıklı olmasını ve yeni durumlardan etkilenmesini azaltacaktır. Belirsizlik ortamı olumsuz duyguların artmasına neden olmaktadır. Ayrıca bireylerin yaşayacağı travma sonrası semptomlarla ve nasıl başa çıkılabileceği ile ilgili konuları kapsayabilir.

Bu aşamada psikolojik ilk yardım görevlileri aşağıdaki şu konularda çalışmalar yapabilir:

- Travmadan etkilenenler yaşadıkları olumsuz etkileri azaltmak için ev işi yapmak, başkalarına yardımcı olmak. Dua etmek gibi basit işlevsel yollar kullanabilirler. Bu süreçte alkol kullan-

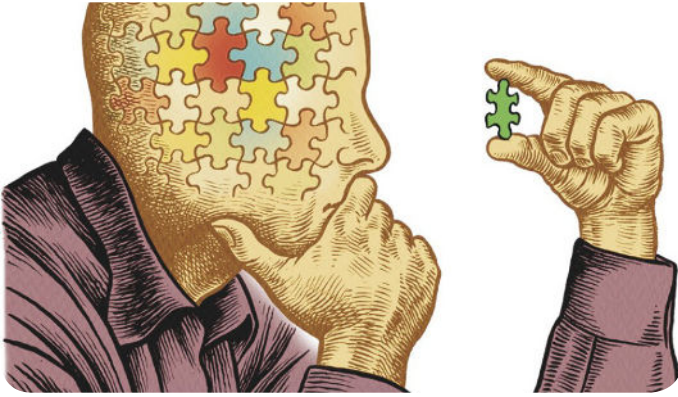
mak, yaşadığı yerden dışarı çıkmamak gibi işlevsel olmayan yöntemlerden uzak durmaları ve işlevsel yöntemlere yönelmeleri için kişi yönlendirilmelidir.

- Kişiye sorunlarını anlatması için teşvik etmek, çok yakın olduğu kişilerle paylaşması önerilebilir. Bu yaşadığı herkesin yaşadığını görerek acıyı bir miktar azaltacaktır. Duyguların ifadesi travma sonrası sık karşılaşılan suçluluk duygusu gibi, doğal ama gerçeği yansıtmayan duyguların değişmesini olanların kişilerin hatası olmadığını anlamalarında yardımcı olur.

Sıkıntıların Azalmasına Yardımcı Öneriler:



Gevşeme Egzersizleri: Sırayla baştan başlayarak ayak parmaklarına kadar bütün vücut gevşeyinceye kadar kasları önce gerip, sonra gevşetmeyi içerir. Uyumaya yakın gerginlik hissi yaşayan kişilerde kullanılabilir.



Olumlu Düşünme/Telkin: İnsanlar başkalarına travmatik olay geldiğinde çaresiz olduklarını ve bir daha hiçbir şeyin düzelmeyeceğini düşünürler. Bu süreçte psikososyal müdahalecilerin bireylere hayatlarında zorlu yaşantılardan sonra başa çıktıklarını düşünmeleri ve kendilerine "daha önce başardım, yine başarabilirim, biliyorum" gibi olumlu telkinlerde bulunmasının yararlı olabileceği gösterilmelidir.



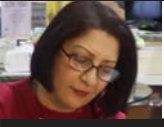
Jane Elliott – Bölünmüş Bir Sınıf

Sadece beyazların yaşadığı bir kasabada 3. sınıf öğrencilerine öğretmenlik yapan Jane Elliott'un ünlü deneyi, Dr. Martin Luther King'in 1968'de öldürülmesiyle ortaya çıktı. Birkaç gün önce sınıfında King'i anlatan Jane Elliott, Martin Luther King'in öldürüldüğünü öğrendi ve öğrencilerinin soracağı soruları ön görerek bir plan yaptı. Onlara bir şekilde ırkçılığı, ön yargıları ve King'in ölüm sebebini anlatmalıydı.

Elliott, öncelikle sınıfını mavi gözlüler ve kahverengi gözlüler olarak iki gruba ayırdı. İlk gün mavi gözlü öğrencileri üstün grup olarak belirledi. Çeşitli bilimsel veriler uydurarak tüm sınıfı mavi gözlülerin daha zeki ve daha ayrıcalıklı olduğuna inandırdı. Mavi gözlü öğrencilere; daha fazla tenefüs zamanı, daha fazla yemek yiyebilme gibi haklar tanınacaktı. Kahverengi gözlüler ise ayırt edilebilmeleri için daha geniş yakalıklar takacak ve sınıfta en arka sıralarda oturacaktı. Mavi gözlüler daha zeki, başarılı ve güvenilirdi. Kahverengi gözlü öğrenciler ise tam tersi. Öğrencilerin davranışları kısa bir sürede büyük ölçüde değişti. Mavi gözlü öğrenciler kendilerini üstün görerek kahverengi gözlü öğrencilere zorbalık yapmaya başladılar. Üstelik kendilerini üstün gördükleri için dersteki ve sınavlardaki verimleri ve başarıları da artmıştı. Kahverengi gözlü öğrenciler ise tam tersi daha mutsuz ve daha başarısız olmaya başlamışlardı. Bir sonraki gün ise Jane Elliott rolleri değiştirdi. Artık mavi gözlü öğrenciler azınlık durumundaydı. Roller değişince bir önceki gün aynı şeyi yaşayan kahverengi gözlü öğrenciler mavi gözlü arkadaşlarına fazla zorbalık yapmadılar. Çünkü aynı şeyleri kendileri de yaşamıştı. Öğretmenleri her şeyin bir deney olduğunu, mavi ve kahverengi gözlü olmanın bir ayrıcalık olmadığını, ırkçılığında aynen böyle bir şey olduğunu anlatınca öğrenciler birbirlerine sarıldılar, hepsi rahatlamıştı. Jane Elliott, bu deneyin gazetede yer almasının ardından birçok televizyon programına katıldı. Ömrünü bu deneyi devam ettirmeye adanmıştı. Çalıştığı okula eyalet 1 milyon dolar fon yatırımı yapmaya karar verdi.



OTİZMDE HER DÖNEM AYRI ÖZEN GEREKTİRİR



SEVİM HOŞ OFLUOĞLU

Yazar - Sesimiz Otizm Yaşam Eğitim Derneği Başkanı

Otizm dışardan bakılınca farklı yorumlamalara açık, derinliği tam olarak bilinmeyen ve gizemi çözülememiş bir spektrum bozukluktur. Anlatılması ve yaşanılması arasında derin bir fark vardır. Bir otizminin masal anlatması gibidir otizmlili bir çocuğu tarif etmek. Birbirine benzeyen birkaç ritüel dışında hepsi ayrı bir dünyadır. Ebeveynlerinin bile nerede nasıl hareket edeceklerini kestirme de zorlandıkları ani davranış değişikliği gösterebiliyorlar. En zor engel guruplarından biridir otizm. Her evresi insanüstü bir çaba gerektirir. Eğitim konusunda da toplumsal farkındalık alanında da gerekli yeterlilik halen sağlanamamıştır maalesef.

Her dönemin farklı sorunları vardır. 0-5 yaş arasında temel hedef konuşma becerisi ve tuvalet alışkanlığı üzerine yoğunlaşır. Bu davranışları kazandırmak uzun yıllar alabilir. Hatta hiç gerçekleşmeyebilir. Davranışı kazandırmış olsanız bile ufak bir düzen değişikliği kazanılmış davranışın nadiren de olsa sönmesine sebep olabilir. Özel eğitim, psikolojik danışman ve kreşler sürece dâhildirler. Ailelerin reddetme dönemine paralel gelişen bu dönem oldukça zordur. Erken dönem kritik bir süreçtir. Özellikle tuvalet alışkanlığının kazandırılması bu yaşlarda çok önemlidir. İleri yaşlarda bu sorunu çözmek daha da zorlaşmaktadır. Dil gelişimi de bu dönemde önem arz eder. Eğitimciler ve ailenin birlikte hareket etmeleri süreci yönetmede önemli bir rol oynar. Öfke

nöbetleri, davranış bozuklukları, takıntılarda bu dönemde özellikle üzerinde durulması gereken temel sorunlardır. Ailelerin davranış problemlerini göz ardı edip akademik gelişim konusunda ısrarcı olmaları özel eğitimcileri esas hedefinden saptırmaktan başka bir işe yaramaz. Şayet olanaklı ise kaynaştırma uygulamaları önceliklidir. Ancak ağır olumsuz davranışlar yok edilmeden Akademik eğitimde ısrar edilmesi suya yazı yazmak gibidir. Çocuk öğrenmeyi pekiştiremeyeceği gibi. Bu ısrar neticesi strese girip ileriki süreçte öğrenmeyi reddetmesi yüksek olasılıktır.

Otizmde 5 - 14 yaş arası. Spor aktivitelerinin de eklendiği bir döneme denk gelir. Bu dönemde aileler otizm gerçeğiyle tamamen yüzleşmiş olurlar. Şifacı, bitkici, vb. alternatif yolları terk ederek eğitime daha fazla yoğunlaşırlar. Gerçekçi yaklaşım sergilerler. Erken yaşta kazandırılmamış davranışlara tekrar yoğunlaşırlar. Yaşam becerileri, akademik eğitimin yanı sıra sosyalleşme gereği ev içi eğitimler ve ek aktivitelerle eğitim desteklenir. Her hangi bir çalgı aleti çalma, resim yapma, çeşitli atölye çalışmaları ile gelişime katkı sağlanmaya çalışılır. Çoğu aileler ilaçlara direnmiş olsalar da, eğitime katkı sağlaması dikkat ve konsantrasyona yardımcı olması sebebiyle ilaçlara yeşil ışık yakarlar. Ailelerin dışında psikolog, öğretmen ve özel eğitimciler de bu sürece dâhildirler. Farklı sebepler ve otizme eşlik eden bazı hastalıklar yüzünden istenen sonuçlar elde edilemediğin de bazen aileler eğitim sistemini yeniden sorgular, ilaçları bırakırlar ve özel eğitimcileri ve kurumları suçlama eğilimine geçerler. Bu tutumlar çocuğun gelişimine sekte vurur. Geriye dönüşlere sebep olur. Ailelerin istikrarlı olması bu dönemde

çok önemlidir. Tüm eğitim süresinde aile, eğitim danışmanları ve kurum ön yargısız samimi bir duruşla iş birliği içinde olmalıdır. Eğitim de eksiklikler mutlaka vardır. Otizmi bilinci arttıkça da bu alandaki eksiklerde mutlaka giderilecektir.

14-25 yaş arası stres ve karmaşa dönemidir. Yaşlıları gibi onlarda yeni gelişen cinsellikleriyle uğraşırken yardıma ihtiyaç duyarlar. Ergenlik yıllarında bazı davranışlar olumlu yönde gelişirken bazıları daha kötüye gidebilir. Bu karmaşa saldırgan tutumlara sebep olabilir. Otizmliler çocuklar arasında birtakım beceriler kazanmış olanlarla kaliteli bir yaşama ulaşmak mümkün. Aksi durumda gittikçe zorlaşan bir tablo oluşmaktadır ister istemez. Ergenlik sebebiyle gelen sorunlar ve saldırgan tutumlar aile içinde farklı sıkıntılara sebep olduğu gibi, diğer aile fertlerine de sirayet etmektedir. Düzenli gittikleri okullar bu dönem de sıkça aksamaktadır. Evden başka bir kapalı ortama girmek onlara cazip gelmemektedir. Kompleks alanlar olmaması sebebiyle genç bireyler olmuş otizmlilerin dar alanda kontrol edilmeleri hem okul idareleri hem de özel eğitimciler açısından zor olmaktadır. Aileler aksayan eğitimle beraber sosyal yaşamdan da çekilme sürecine girebilmektedir. Okul yaşamının bitmesiyle, tamamen eve kapanır ve hafta da bir buçuk saatlik iyileştirme desteğiyle yetinmek zorunda kalmaktadırlar. İlaçlar artık dikkat ve konsantrasyon amaçlı olmaktan çıkıp, saldırgan davranışları önlemek amacıyla kullanılır.

Otizimde en zor dönem yetişkin oldukları dönemlerdir. Otizmliler olsalar da bizler gibi gezmek dolaşmak ve alışveriş yapmak ihtiyacı hissederler. Takıntılı davranışları sebebiyle aynı yerlerde yemek yerler. Hep aynı oyuncakları alabilirler. Bu oyuncak top, araba veya hiç aklınıza gelmeyen evde hiçbir işe yaramayan bir nesne de olabilir. O nedenle alışveriş bazen aileler için çok maliyetli olabilir. Her gün on adet dondurma veya bir kucak dolusu cips alabilirler. Gördükleri her şeyi takıntı haline getirebilirler. Bu nedenle takıntıların erken dönemde yok edilmesi gerekir. Otizmlilerde bir takıntı biterken başka bir takıntı veya tik davranışlar geliştirilebilirler. Bu takıntıların daha erken yaşlarda önüne geçilmelidir.

Otizimde her dönemin farklı sorun ve ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçlar doğru saptanıp ona göre çözüm üretilmeli. Eksik ve yanlışlar bu çocukla-

rımıza daha büyük ve telafisi zor sorunlar olarak geri dönmektedir. Doğru bilinç, doğru eğitim ve sevgiyle otizme yaklaşmak gerek.

Sağlıcakla...



Dr. Solomon Asch – Uyum Deneyi

Uyum deneyi, Polonya asıllı ABD’li sosyal psikolog Solomon Asch’in yaptığı ve verdiğimiz kararlarda çevrenin etkisi ve baskısını çok iyi açıklayan bir deney. “Asch deneyi” olarak da bilinmektedir.

Deneyde, bir grup üniversite öğrencisi ve önceden belirlenmiş aktör grup yer alıyor. Deneye katılacak olan üniversite öğrencilerine bir görüş testine girecekleri söyleniyor. Bir masa etrafında toplanan gruba öncelikle farklı boyutlarda 3 çizginin bulunduğu bir resim gösteriliyor. Daha sonra başka bir referans çizgi gösteriliyor ve referans çizgiyi ilk resimdeki 3 çizgi arasından bulmaları isteniyor. Bu sorular birkaç etap boyunca soruluyor. Başlarda doğru cevap veren aktör grup yanlış cevap vermeye başlıyor. Deneyden haberi olmayan katılımcı ise doğru cevabı gayet açık bir şekilde gördüğü ve bildiği halde gruba uymak adına yanlış cevabı veriyor.

Araştırma sonucuna göre deneye katılanların yüzde 76’sı yanlış cevabı veriyor. Deney, grup içerisinde uyum davranışını kapsamlı bir şekilde irdeliyor ve oldukça çarpıcı sonuçlar çıkarıyor ortaya.



OKULLARDA TELEFONA İZİN VERMEK AKILLICA MI?



PROF. DR. RICHARD MURPHY

Texas Üniversitesi



Öğrencilerin telefon bulundurması, okul başarılarını nasıl etkiliyor?

Bugünlerde bir çok ülkede tartışılan konulardan birisi de öğrencilerin telefon bulundurmasıdır. Bazı ülkelerde tamamen telefon bulundurmanın yasaklanmasına rağmen, bazı ülkelerde ise telefon kullanmak eğitimi geliştiren bir araç olarak sınıflarda kullanılmakta.

Bu nedenle asıl soru şu; okullar mobil telefon kullanmaya izin vermeli mi?

Okullar arasında görüş farklılıkları olmasına rağmen, bazı okullar telefon kullanmaya sınırlı şekilde izin vermektedir. New York valisi okullarda telefon kullanımı ile ilgili yasağı kaldırmış ve okul yönetimleri, çocuklar arasındaki eşitsizliği azalttığını belirtmiştir.

Eğitim ekonomisi alanında bir araştırmacı olarak, telefonun okullarda kullanımının yasaklamanın çocukların akademik performanslarında ve test sonuçlarında ne gibi bir etkisi olduğunu araştırdık.

Araştırma sonuçlarımıza göre, telefon kullanımını yasaklamak, öğrencilerin akademik başarılarını arttırmakla birlikte, düşük başarılı yada risk grubundaki öğrencilerin ise bundan daha çok fayda

gördüklerini tespit ettik. Araştırmada ayrıca, telefon kullanımının yasaklanmasının çocuklar için okullarında haftada 1 saatlik eğitim zamanı kazandırdığını bulduk.

Öğrenci performanslarında artış

Telefon kullanımının yaygınlaştığı dönemde, İngiltere'deki telefon yasağı ile ilgili ilgili bir araştırma sonucu dikkat çekmektedir. Araştırmacılar, 2001 yılından buyana İngiltere'deki dört şehirdeki (Birmingham, London, Leicester ve Manchester) okullarda uygulanan telefon kuralları ve öğrencilerin ulusal sınavlardaki başarı verilerini birbiriyle karşılaştırmışlardır.

Okullar telefon kullanımını yasakladıktan sonra, 16 yaş grubundaki öğrencilerin test puanları, standart sapma oranının olarak %6.4 olarak arttığı gözlenmiştir.

2012 yılı itibarıyla %90.3 öğrencinin Amerika'da telefon sahibi olduğu tahmin edilmektedir. İngiltere'de ise yukarıdaki araştırmada bu oran %73 olarak belirtilmiştir. Bu nedenle, Amerika'da okullarda telefon kullanımının çocuklar üzerindeki etkileri daha fazla olacaktır.

Unutulmaması gereken bir diğer nokta ise, okullarda düşük başarı gösteren, sosyo-ekonomik durumu kötü ve risk grubu arasında olan çocuklar için telefon vb teknoloji kullanımı, eğitimde eşitsizliği arttırmaktadır.

Araştırmamızda ve İngiltere'dek araştırmada da düşük başarı gösteren öğrencilerin, diğer öğrencilere göre telefon yasaklanması nedeniyle eğitimde daha fazla avantaj sağladıkları ve ayrıca özel eği-

time ihtiyacı olan çocuklarda ise daha büyük bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur.

Akademik başarısı iyi olan öğrenciler için ise herhangi bir anlamlı bir sonuç bulunamamış ve bu öğrenciler için telefonu okulda bulundurmalarının okul başarısına etki eden herhangi bir olumsuz sonuç gözlemlenmemiştir. Bir diğer ilginç husus ise, 14 yaş çocuklarda da benzer sonuçlar alınmıştır. 14 yaş aralığında olan çocukların daha az telefon kullandıkları ve akranları ile daha fazla zaman geçirdikleri sonucunu çıkarmamıza neden olmuştur.

Araştırmamızdaki veriler

İngiltere'deki okullar cep telefonu politikaları konusunda tam özerkliğe sahiptir. Bu nedenle cep telefonu yasaklanması ile ilgili bölgesel ve okullar anlamında bir çok farklılıklar bulunmaktadır. Bu varyasyon ise araştırmamızı daha da kolaylaştırdı.

Araştırmamızda değişik bölgelerdeki okullarda bulunan öğrencilerin test puanları ve değişiklikler incelenmiştir.

2001 yılında, bütün okullarda öğrencilerin telefon bulundurmasına izin verilmesine rağmen, 2007 yılında telefon kullanımına izin veren okul oranı %50 ye düşmüş ve 2012 tarihi itibari ile %98'e çıkmıştır.

Ayrıca toplanan veriler, bizlere çocukların cinsiyeti gibi karakteristik özellikleri yanında, ücretsiz öğle yemeği, özel gereksinimli olup, olmaması veya okula devam durumu gibi bilgiler de sunmuştur. Toplanan veriler telefon kullanımının çocuklar üzerindeki etkisini ölçmemizi sağlamıştır.

Okullarda uygulanan telefon bulundurma politikaları

Teknolojik gelişmeler sonucunda gelişen teknolojik ürünleri kullanmak, toplum tarafından üretkenlik olarak düşünülmektedir. Modern teknoloji ise öğrenci performanslarını arttırmak için sınıflarda kullanılmaktadır. Buna rağmen, teknolojik ürünler sınıflarda öğrencilerin dikkatini dağıtmak vb olumsuzluklara da neden olabilmektedir. Cep telefonları ise içlerinde barındırdığı oyunlar, internet, sosyal medya gibi bir çok uygulama bulundurması nedeniyle buna en iyi örnektir. Bu anlamda araştırmamız literatüre cep telefonu kullanımı ve öğrenci performansları hakkında katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak değerlendirildiğinde, araştırma verilerimiz telefon kullanmanın çocukların akademik performansı üzerinde negatif etkisi olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle, telefon kullanımına izin verilen okullarda, akademik becerilerin desteklenmesi için kurslar açılması önerilmiştir. Ayrıca,

araştırma sonuçları, eğitim öğretimde telefon vb. teknolojik materyallerin, belirli düzenlemeler yapıldıktan sonra yararlı olup olmadığı hakkında bilgi içermemektedir.

New York valisi eşitsizliği ortadan kaldırmak için telefon kullanımına izin verdiğini belirtmiştir. Fakat, bizim araştırmalarımız, tam tersi sonuçlar ortaya koymuştur. Araştırmamız, başarısı ve gelir düzeyi düşük çocuklarda, telefon kullanımının akademik olarak çocukları daha fazla olumsuz etkilediğini ortaya çıkarmıştır.



Ivan Pavlov – Pavlov'un Köpek Deneyi

Pavlov'un deneyi tüm psikolojik deneyler arasında önemli bir yere sahiptir. Koşullanma konusunda ulaştığı sonuçlar ise psikoloji alanında yepyeni bir çalışma alanı oluşturdu. Pavlov, deney öncesinde köpeklerin salya salgılamasıyla ilgili fizyolojik araştırmalar yapıyordu. Köpeklerin, henüz onun ayak sesini duyduğunda yemek yiyeceklerini anlayıp salya salgıladıklarını görünce deneyi yapmaya karar verdi.

Deneyde, 4 köpek kullanıldı. Deney düzeneğine yerleştirilen köpekler hiçbir ses duymuyorlardı. Önce köpeklerle et verildi ve salgıladıkları salya ölçüldü. Ardından köpeklerle her et verildiğinde zil çalındı. Köpekler bir süre sonra gelen etle zil sesini zihinlerinde eşleştirdi. Daha sonra köpeklerle et verilmeden sadece zil çalındı. Köpeklerle herhangi bir yiyecek verilmediği halde salya salgıladıkları görüldü. Normalde köpeklerin eti ağızına aldıklarında salya salgılamaları gerekirdi.

Deney sonucunda köpek salya salgılamayla bir alakası olmayan bir uyarı karşısında salya salgılıyordu. Yani köpeğe bir uyarı karşısında salya salgılaması öğretilmişti.



ÇOCUKLARDA SORUMLULUK DUYGUSU

DURMUŞ DUMAN

Psikolojik Danışman

Sorumluluk, kendimize ve çevremize karşı görevlerimizi ve yükümlülüklerimizi zamanında yerine getirme zorunluluğu anlamına gelir. Sorumluluk, başarıyı ve mutluluğu etkileyen en önemli kişilik özelliklerinden biridir şüphesiz. Her ebeveyn çocuklarının kendini ve isteklerini ifade edebilmesini, görevlerinin ve sorumluluklarının farkında olmasını, istemediği durumlarda da "Hayır diyebilme" becerisinin geliştirmek ister. Sorumluluk bilinci çocuklara nasihat ile öğütlerle kazandırılan bir beceri değil. Çocuğun aktif olarak katılım gösterdiği tecrübe ederek kazandığı bir beceridir. Sonrada kazanılan bir beceri olarak değerlendirilen sorumluluk bilinci, çocuğun yaşına, cinsiyetine ve kişilik özelliklerine göre değişiklik gösterir. Ancak unutulmamalıdır ki, bu bilinci kazandırmak uzun bir süreçtir ve hayatlarının ilk yıllarında atılan temellerin üzerine inşa edilir. Bunun için ebeveynler, çocuklarını yetiştirirken yarının yetişkinleri olduğunu unutmamalıdır.

Sorumluluk bilinci için neler yapabilirsiniz?

Öncelikle ebeveyn olarak kendi sorumluluklarımızın farkında değilsek, çocuğumuzun da olmasını bekleyemeyiz. Bu nedenden dolayı çocuğunuzdan önce kendinizi düşünerek işe başlamalısınız. Hayatının ilk yıllarında bizleri örnek alan çocuklarımız hata yapıyorken, onlardan doğru davranış ve sorumlulukları yerine getirmesini beklemek yanlış olacaktır.

Çocuklara sorumluluk bilincini yerleştirmek adına aile yapısı içinde çocuğa uygun görevler vermelisiniz. Çocuğun bu görevi düzenli yapması gerektiği noktası çok önemlidir. Örneğin; 2 yaşındaki bir çocuğun odasını toplamasını bekleyemezsiniz. Bunun yerine oyuncakla-

rını sepete atması söylenebilir.

Öz güveninin gelişmesine yardım etmelisiniz. Yaşının gerektirdiği işleri yapmasına izin verilmeli, "ben yaparım", "dur sen yapma", "ayakkabılarını ben giydiririm" gibi ifadelerle yaşına uygun sorumlulukları yerine getirmesine engel olarak, çocuğun özgüvenini kırabilir ve size bağımlı bir çocuk yetiştirebilirsiniz. İlkokul kademesinde anne-babanın çocuğun ödevlerini yapması, okula giderken çantasının taşınması gibi davranışlar çocuklardaki sorumluluk duygusunun gelişimini olumsuz etkilemektedir. Ya da çocuğun kardeşiyle, abisiyle ve tanıdık çocuklarıyla karşılaştırılması da çocukta özgüven eksikliğine sebep olacaktır.

Onu motive edecek sorumluluklar verin, ona yol gösterici olun. Mesela hayvan sevgisi yüksek olan çocuklara, evcil hayvanınızın bakımından sorumlu tutabilirsiniz. Mutfakta siz ile vakit geçirmekten hoşlanan küçük bir kızınız varsa size yardım etmesine izin verebilirsiniz. Birçok erkek çocuğunun araba merakı vardır. Sizinle birlikte arabayı yıkamasına müsaade edebilirsiniz. Kısacası; çocuğunuzun ilgi alanlarını düşünerek ona çok daha eğlenceli bir şekilde sorumluluk kazandırabilirsiniz. Sizin verdiğiniz sorumlulukları yerine getirdiğinde onu takdir eden cümleler kullanarak iyi bir şey yaptığını anlamasına yardımcı olun. Sorumluluklarını yerine getirmediği durumlarda da herkesin yerine getirmesi gereken görevler olduğu çocuğa anlayabileceği dilde anlatılmalıdır.

Unutulmamalıdır ki "Ağaç yaş iken eğilir." Sorumluluk bilincini erken yaşlarda aşılama, ergenlik döneminde veya yetişkinlik döneminde kazanmasından daha kolaydır. Bu yüzden sorumluluk bilincini kazandırmak için okula başlamasını ya da daha ileri yaşlar beklenmemelidir. Her yaş döneminde yerine getirebileceği görevler verilerek bu bilincin çocuğa kazandırılması daha kolay olacaktır.



ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN BİREYLER İÇİN ERKEN TANILAMA VE ERKEN MÜ- DAHALENİN ÖNEMİ

İSA DERİNKUYU

Özel Eğitim Öğretmeni

Özel gereksinimi olan bireylerin erken teşhisi ve tanısı günümüzde önemi kanıtlamış su götürmez bir gerekliliktir. Bireyin ihtiyaçları ve yeterlilikleri ne kadar erken belirlenirse, ihtiyacına uygun türde eğitim programına o kadar erken yaşta yerleştirilebilir ve bireye erken müdahale edilebilir. Erken tanılamayı iki alt başlıkta inceleyebiliriz. Bunlardan ilki tıbbi tanılama ve değerlendirme, ikincisi ise, gelişimsel ve eğitsel değerlendirmedir. Tıbbi tanılama; üniversitelerin çocuk ruh sağlığı ve hastalıkları, çocuk nörolojisi, gelişimsel pediatri gibi bölüm ve kliniklerdeki alanda uzman kişiler tarafınca yapılır. Gelişimsel ve eğitsel değerlendirme ise; üniversitelerin özel eğitim, çocuk gelişimi ve eğitimi bölümlerindeki uzman kişiler ve alanda çalışan uzmanlar tarafınca yapılır.

Özel gereksinimi olan bireylerin durumu ne kadar erken teşhis edilir ve alanda uzman kişiler tarafınca tanılanırsa, çocuğun öncelikli ihtiyaçları o denli erken belirlenmiş olur. Özel gereksinimi olan bireylerin gereksinimleri belirlendikten sonrasında en doğru eğitim ortamına alınmasına ve bilişsel, sosyal, psikomotor ve dil alanlarında desteklenmesi

sağlanmış olur. Kısacası, erken tanılama, erken müdahalenin ön koşuludur. Çünkü çocuğun en doğru eğitim ortamına alınabilmesi için tıbbi olarak tanısının konması ve eğitsel olarak değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir.

Erken müdahale; tıbbi tanılama ve eğitsel değerlendirmenin arkasından uzman kişilerin çizdiği çerçevede doğrultusunda özel gereksinimi olan bireylerin engel türü ve potansiyeli dikkate alınarak gelişim ve eğitime katkı sağlamak amacıyla programlı ve sistematik olarak sürdürülen, ailelerin de ekonomik ve sosyo-kültürel durumunu gözeten bütüncül bir yaklaşımdır. Burada çocuğun engelini ortadan kaldırmayı değil; potansiyeli doğrultusunda ihtiyaç duyduğu alanları eğitim ve öğretim ile güçlendirmeyi, yeterliliklerini ve yapabildiklerini arttırmayı ve bütün gelişim alanlarını dikkate alarak çok yönlü gelişimini desteklemeyi amaçlamaktadır. Erken müdahale, farklı deneyimler sağlayarak çocuğun yeterliliklerinin artırılması ve gerekirse eğitsel araç ve gereçlerle destek sağlanmasını da içerir. Erken müdahale ile hem özel gereksinimi olan bireylerin hem bireyin ailesine kaynak desteği, toplumsal destek, rehberlik etme ve bilgilendirme hizmetleri sunulmaktadır.

Bebeklik ve ilk çocukluk döneminde özel gereksinimi olan bireyin bakım ve eğitimi büyük seviyede bireyin ailesine aittir. Bu nedenle, ailelerin sorularına yanıt vermek, problemlerine çözüm bulmak, engelli çocuktaki yetersizlikten meydana gelen öğrenme eksikliklerini en yüksek düzeyde gidermek

ve bireyin kuvvetli yönleri ortaya çıkararak topluma erken yaştan itibaren katılımını sağlamak amacıyla ailelere uzman desteğinin sağlanması, erken müdahaleyi önemli kılan etmenlerden biridir.

0-6 yaş, çocuk gelişimi açısından “Kritik Dönem” olarak adlandırılmaktadır. Gelişimin en süratli olduğu ve öğrenmeye en açık, hazır olunan dönem olması sebebiyle, bu döneme kritik dönem denmiştir. Bu dönemde, özel gereksinimi olan bireylerin erken yaştan itibaren tanılanmaları ve ailelerinin uzman kişiler tarafınca yönlendirilmeleri büyük ehemmiyet taşımaktadır. Örneğin, görme yetersizliği olan bir bebek ile zihin yetersizliği olan bir bebeğin, öğrenme biçimleri birbirlerinden farklı olacağından, bireyin yetersizlik türüne ve gelişim düzeyine bakılıp, bir çerçeve çizilerek ailelerin eğitimine katkı sağlanması gerekmektedir. İlk aşamada, ailenin ruhsal olarak desteklenmesi, çocuğunun yetersizliğini tamamen kabul ettikten sonra da eğitimine direkt katkı sağlaması için gelişimi hakkındaki düzenli olarak değerlendirme yapılarak yönlendirilmesi gerekmektedir. Böylece aile, hem çocuğunun gelişiminin farkına varacak bununla birlikte gelişime ihtiyaç duyduğu alanları güçlendirmek ve güçlü yönlerini arttırmak için yapması gerekenler hakkında düşünce sahibi olacaktır. Tüm bunlar sonucunda, kritik dönem içerisinde, özel gereksinimi olan bireyin potansiyeli doğrultusunda en üst seviyeye çıkması sağlanmış olacaktır.



Ülkemizde, erken tanılama ve erken müdahale mevzusunda yapılmakta olan çalışmaların hız kazanması gerekmektedir. Müdahalenin yapılabilmesi ancak anne ve babanın çocuğun farklı gelişimine ilişkin konulmuş olan tanıyı kabulü ile mümkündür, bu bağlamda yapılacak erken müdahale için gelişim kuramcılarının savundukları görüşler son derece önemlidir. Bireye tıbbi olarak bir müdahale edilemediği durumlarda eğitime yönlendirilmelidirler. İlk olarak aile eğitimi ile başlanmalı, kendi çocuklarının engeli, gelişimi ve eğitimi mevzusun-

da gereksinimler de dikkate alınarak aileye rehberlik edilmelidir. Bu tür hizmetlerin artırılması, çocuğun gelişimi için kritik dönemin atlanmamasına, potansiyeli doğrultusunda gelişmesi için uygun ortamların oluşturulmasını ve düzenlenmesini sağlayacaktır. Yetersizliğin tanındığı ilk günlerde müdahale edilebilirse yetersizliğin engele dönüşmesini engelleyebiliriz.

Kaynaklar

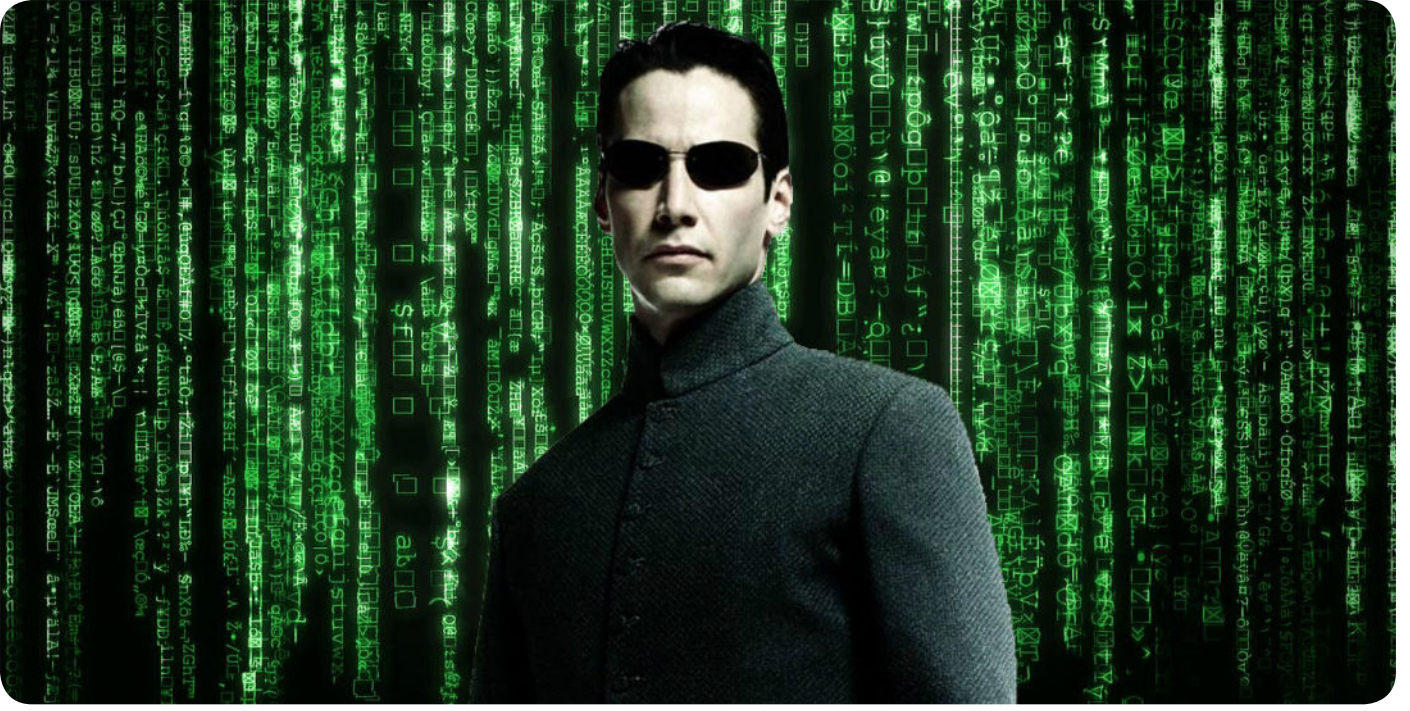
Yücel. (2018) EEEH Dergi (48. Sayı)



Dr. Alurt Bandura – Bobo Doll (Hacıyatmaz)

1960’lı yıllarda genetik, çevresel ve sosyal faktörlerin çocuğun gelişimini ve öğrenme sürecini nasıl etkilediği sıkça tartışılıyordu. Alurt Bandura ise çocukların davranışlarının genetik faktörlerden ziyade sosyal taklitçiliğe dayandığını düşünüyordu. Bunu kanıtlamak için ise Bobo Doll Deneyi’ni gerçekleştirdi.

Deneyde hacıyatmaz olarak bilinen oyuncak kullanıldı. Deneye katılan çocuklar 3 gruba ayrıldı. İlk gruba, oyuncağa agresif davranışlar sergileyip zarar veren yetişkinlerin, ikinci gruba oyuncağa sevgi gösteren ve iyi davranan yetişkinlerin videosu izletildi. Üçüncü grup ise kontrol grubuydu, herhangi bir şey izlemediler. Çocuklar oyuncağın bulunduğu odaya gönderildiğinde ise izledikleri videolarla aynı davranışları sergilediler. Saldırgan davranış sergileyen yetişkinleri izleyen erkek çocukların, erkek yetişkinleri daha fazla rol model olarak aldığı gözlemlendi. Kızlarda da yine aynı sonuçlar çıktı. Bu da çocukların kendi cinsiyetinden olan yetişkinleri daha fazla örnek aldığını ortaya çıkardı.



FİLM SETİNİ YAŞAYABİLİR MİYİZ?

MUSTAFA ŞAMİL ŞEN

Rehberlik Hizmetleri Bölüm Başkanı

İnsanların çeşitli öğrenme kaynakları vardır. İnsan; gözlemleyerek, işiterek, model alarak, deneyerek, akıl yürüterek ya da bu yöntemleri birlikte kullanarak öğrenebilir. Bir çocuk yaşadığı çevrede kuşların uçabildiğini ama tavukların kuşlar gibi kanatları olmasına rağmen uçamadığını görerek büyüdüğünde tavukların uçamamasını yadırgamaz. Çünkü bu durum yaşayıp, gözlemleyip öğrendiği bir gerçekliktir.

Geçmiş yüzyıllarda gerçekliğin dışına çıkmak gibi bir durum çok mümkün olmadığından yaşantıların gerçeklik algısını olumsuz etkileme gibi bir riski neredeyse yoktu. Bu genel durumun dışına çıkabilen ya da çıkmış gibi görülen istisna şahsiyetler de (mucizeler gösteren peygamberler; istihraçlar gösteren büyücüler, falcılar, kâhinler vs.) toplum tarafından olağanüstü olarak görülür ve onlara has kabul edilirdi. Günümüzde sinema/film sektörünün bize sunduğu gerçeklik şüphesiz büyücülerin, sihirbazların bize sundukları gerçeklikten çok daha bize yakın ve alkışlayıp geçemeyeceğimiz kadar hayatımızın içinde.

Her gün patır patır adam öldürüp hiç kimseye hesap vermeyen, sayısız ve sınırsız beraberlik yaşayıp hesapsız kitapsız ayrılabilen, kırk elli yaşlarında lisesi âşıklar gibi yaşayan ama diğer yandan evliliğe hazır olup olmadıklarına; eğer evli iseler çocuk sahibi olup olmamaya karar veremeyen, kaynağı

belirsiz servetiyle lüks içerisinde yaşayan, bir eşya, bir davranış, bir söz ya da başka bir şeyle özdeşim içinde olup ona aşırı değer veren ya da ondan aşırı nefret eden, hayattaki yegâne gündemi şiddet, şehvet ve tamah olan gerçeklikler sürekli gözümüzün önünde. Hayatımızın içinde parazit gibi yaşayan bu sunulmuş gerçeklikler gerçek olmadığı gibi normal de değil. Senaristlerin filmlerde özgün bir karakter oluşturmak için donattığı nevi şahsına münhasır özellikler filmdeki karakteri patolojik bir vakaya dönüştürüyor çoğu zaman. Örnek olarak sunulan patolojik bir vaka...

Bu sanal gerçekliklerin bizi ne ölçüde etkilediği özellikle 2000'li yılların başından itibaren ülkemizde çok tartışılrsa da bilimsel olarak ele alınmış ve bu konuda bir politika üretilebilmiş değil.

Reklamların, firmaların biz müşterileri kazanmak için hazırladıkları (çoğu zaman gerçeküstü) tanıtlar olduğunu bilmemize ve çoğu zaman onları sıkıcı bulmamıza rağmen alışveriş yaparken reklamı yapılan ürünleri daha aşına bulduğumuz ve reklamı yapılan ürünleri daha çok tercih ettiğimiz göz önünde bulundurulursa gerçek olmadığını bilerek de olsa izlediğimiz filmlerdeki gerçeküstü hayat tarzının bizim sosyal hayatımızı etkilemediğini düşünebilir miyiz? Üstelik önceki nesiller maruz kaldıkları hormonlu gerçekliklere dışarıdan bir gözle bakabilirken sonraki nesiller bu sanal dünyanın içine düşüyorlar. Sizce onların tavukların uçamayacağını öğrenmesi nasıl ve ne zaman gerçekleşebilir?



ÖZEL EĞİTİMDE AİLENİN YAŞADIĞI SORUNLAR

MERVE GÖREN BAYRAKOĞLU

Özel Eğitim Öğretmeni

İnsan yaşamındaki en önemli olaylardan biri kuşkusuz anne/ baba olmaktır. Ailelerine bir bireyin daha katılacağını öğrenen anne baba adayları çocukları ile ilgili plan yapmaya başlarlar. Ancak; hamilelikte, doğum sırasında ya da daha sonra çocuklarının engelli olduğunu öğrenmeleriyle birlikte büyük bir hayal kırıklığına uğrarlar ve zor bir süreç girerler. Özel gereksinimli çocuğu olan ailelerin tepkileri üç evre ve sekiz aşamadan meydana gelmektedir. Birinci evre şok, reddetme ve depresyon aşamalarından, ikinci evre karmaşa, suçluluk ve kızgınlık aşamalarından üçüncü evre pazarlık etme ile kabul ve uyum aşamalarından meydana gelmektedir.

Aşama Modeli

- 1. Şok:** Aileler yetersizliği olan bir çocuğa sahip olduklarında, beklemedikleri ve hazır olmadıkları bir durumla karşı karşıya kalırlar.
- 2. Reddetme:** Bu aşamada aile, yetersizliği olan bir çocuğu olduğunu kabul edemez, normal olduğuna ilişkin kanıtlar arar. Çeşitli uzmanlara başvurarak umduğu tanıyı bulmaya çalışır.
- 3. Depresyon:** Aile tüm çabalarına rağmen, çocukların yetersizlik durumunun ortadan kalkmadığını fark eder, yoğun bir üzüntü ve keder hissederek. Bu dönemde aileler, çevreleriyle ilişkilerini en aza indirir ve normal çocuk özlemi duyarlar.
- 4. Karmaşa:** Aileler bir yandan olumsuz duygular yaşarken, diğer yandan çocuklarını sever ve

ona en iyi bakımı sunmak isterler. Bu durum anne-babanın karmaşık duygulara kapılmalarına neden olur.

- 5. Suçluluk:** Bu aşamada aile sürekli olarak “Neden böyle bir sorunla karşılaştık?” sorusunu sorar. Bu dönemde aileler çocuklarının yetersizliğine geçmişte yaptıkları hataların sebep olduğunu düşünebilirler.
- 6. Kızgınlık:** Aile öfke göstermeksizin ya “Neden ben?” sorusunu sorar ya da öfkesini dışarıdaki kişilere yönlendirir. Doktorlar ve öğretmenler gibi uzmanların yanı sıra eşler, normal gelişim gösteren kardeşler de anne babaların öfkesine hedef olabilirler.
- 7. Pazarlık Etme:** Bu dönemde aile, çocuğun yetersizliğini ortadan kaldırmanın yollarını arar. Aile için önemli olan çocuğun normal hale gelmesi olduğundan ebeveynler herkesle anlaşmaya girebilecek durumdadır. Bu kişi tıp doktoru, uzman, sihirli güçleri olduğu sanılan biri hatta Tanrı olabilir.
- 8. Kabul ve Uyum:** Bu aşamaya erişebilen anne babalar, çocuklarını olduğu gibi kabul etmeye, çocuğu ailenin bir üyesi olarak benimsemeye hazırdırlar. Bu aşamada aile, yetersizliği olan çocukla ilişki kurar, gereksinimlerini karşılamaya çalışır. (Cavkaytar, 2010).

Özel eğitimde aileler birçok sorunla karşılaşmakta ve çoğu zaman bu sorunların çözümüne ulaşmakta sıkıntı yaşamakta ve yalnız başına kalmaktadır. Özel gereksinimli çocuğa sahip olan ailelerde en büyük yıpranma payı genelde anne üzerindedir. Anne sürekli olarak çocuğunun sorunu ile ilgilenmekte, okula götürmekte, gerektiğinde işinden ayrılıp çocuğa bakmakta, uzmanlarla öğretmenlerle görüşmektedir. Baba ise daha çok maddi olarak

imkânlar yaratmakla meşgul olmaktadır. Durumun bu şekilde olması anneyi babaya göre daha çok yıpratmakta ve aile içi sorunlara, aile parçalanmalarına sebebiyet vermektedir. Bu konuda anne ve babalar bilgilendirilmeli ve sorumlulukları beraber üstlenmeleri sağlanmalıdır.

Aileler özel eğitimle ilgili bilgilere ulaşmakta sorun yaşamaktadırlar. Çocuklarının yaşadığı sorunun boyutunu, neler yapabileceklerini ve nerelerden yardım alacaklarını bilememektedirler. Bu nedenle bu konuda medyanın da aracılığıyla paneller, konferanslar, seminerler vasıtasıyla ailenin bilgilendirilmesi önem arz etmektedir. Aileler özel eğitimle ilgili hukuki haklarını da tam anlamı ile bilmemektedir. Dolayısıyla aileler karşılaştıkları sorunları çözmekte ve yasal haklarını bilemedikleri için talep ve itirazda bulunamamaktadırlar. Aynı zamanda aileler devletin yardımlarından tam anlamı ile haberdar olamamaktadırlar. Aileler yapılan yardımları çoğu kez tavsiye üzerine almakta veya bir başka ailenin haber vermesi sonucu yardımlardan faydalanmaktadırlar.



Aileler çocuklarının durumundan dolayı sosyal yaşamlarını bitirmektedirler. Genel olarak ailelerin çocuklarının durumunu kabullenemeyip sosyal çevreden kendilerini ve çocukları uzaklaştırmaları ve sosyal çevrenin aileyi ve bireyi dışlaması durumları ortaya çıkmaktadır. Bu gibi durumlarla karşılaşmak için aile ve sosyal çevre eğitilmelidir. Aileler çocuklarının gereksinimleri hakkında bilgi sahibi değildirler ve bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Sadece fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamalarının yeterli olacağını düşünmektedirler hâlbuki bireylerin başka ihtiyaçları da vardır. Aileler bu konuda bilgilendirilmelidir.

Ailelerde yaşanan sorunlar incelendiğinde; Toplumun bakış açısından rahatsız olma, sosyal çevrede iletişim kurmada zorlanma, gelecek kaygısı yaşa-



ma, hayal kırıklığı yaşama, suçlama ve suçlanma duygusu yaşama, zihinsel engelli bir çocuğa sahip olunca şok durumu yaşama, aile içinde yaşanan iletişimde bozulma, zihinsel engelli çocuğun tedavi aşamasında zorluklar yaşama, zihinsel engelli çocuğun durumu hakkında diğer aile üyelerine ve çevreye sürekli açıklamada bulunma, zihinsel engelli çocuğun davranışını kontrol etmede zorluk çekme, zihinsel engelli çocuğa bazı becerileri öğretebilmek için bilgi gereksinimi duyma, sosyal çevreden destek görme, zihinsel engelli çocuk için gerekli özel araçları sağlamada güçlük çekme, aile sorunları hakkında düzenli olarak konuşma, danışmanlık ihtiyacı hissetme, evdeki çocuk bakımı ve diğer işlerin, kimler tarafından yapılacağı konusunda belirsizlik yaşama, zihinsel engelli çocuğa sahip olmanın eşler arası ilişkiyi olumsuz etkilemesi (sevgi, saygı vs.) zihinsel engelli çocuk ile ilgili sorunları paylaşmada güçlük yaşama, zihinsel engelli çocuğa ilişkin sürekli bir kaza ya da yaralanma korkusu yaşama, zihinsel engelli çocuğun kardeşleriyle uyum sorunu yaşaması, zihinsel engelli çocuk dışında diğer çocuklarına yeterli ilgiyi gösterememe, çoğu sorunla kendi başlarına mücadele etmeleri, yeterli seviyede tedavi, bakım, gelişim ve eğitim almalarının zor olması gibi durumlar gözlenmektedir.

KAYNAKLAR

- Aksaz N.K. (1990). "Otistik Çocukların ve Öğretilbilir Zihinsel Özürlü Çocukların Anne Babalarının Kaygı Düzeyleri." Psikoloji Dergisi. 7:25, 14-20.
- Kırca H. (2002). "Duygusal (Görme -İşitme) Özürlü Çocuğa Sahip Ailelerin Çocuklarının Özürlülerinden Etkilenme Durumlarının İncelenmesi" Lisans Tezi, İzmir.
- Karataş S. (2003). "Ailede Roller Yapısı." Aile Sağlığı Hemşireliği Dersi Yayınlanmamış Ders Notları. Yıldızeli S. (2002), "Otistik Çocuk Sahibi Ailelerin Karşılaştıkları Güçlüklerin İncelenmesi" Lisans Tezi, İzmir. 5-Yörükoğlu A. (1998), Çocuk Ruh Sağlığı, 22.bs. Remzi Kitabevi, İstanbul. 105-122. 6- Akar S. ve ark. (2001) "Yoksulluk ve Çocuk." Leman Dergisi, 48. 7-Gönen E.Hablemitoğlu, Ş.Özmete E. (2004), "Yoksulluk ve Sürdürülebilir Yaşam Kalitesi için Sosyal Hizmetler."



KUMLUCA REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
&
KUMLUCA EĞİTİM UYGULAMA OKULU



**ÖZEL EĞİTİM OKUL ve SINIFLARINDA
YAPILAN UZAKTAN EĞİTİMİN KALICILIK
VE GENELLEMELERİNİN SAĞLANMASINA
YÖNELİK ETKİNLİK TEMELLİ AİLE EĞİTİMİ
PROGRAMI – U.Ö.Y.E.T**

Etkinlik Temelli Öğretim (ETÖ)

1.2. Amaç

Uzaktan eğitimin kalıcılık ve genellemelerinin sağlanmasına yönelik aile eğitiminde okul aile işbirliğinin sağlanarak, özel eğitim hizmeti veren okullarda eğitim gören çocukların kazanımlarının kalıcılığını ve genellemelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

1.3. Önem

Özel eğitim alanında aile eğitim programlarının literatürünün zenginleştirilmesinde yeni bir aile eğitim programı olacaktır. Özellikle özel eğitime muhtaç çocuklara sahip ailelerin eğitime etkin katılımının sağlanması, sadece uzaktan eğitimde değil verilen eğitimin içeriğinin farkındalığının oluşması ve doğrudan okul aile işbirliğinin kuvvetlendirilmesi, ebeveyn çocuk arasındaki iletişimin çocuk merkezli bir yaklaşımla çocukla yapılacak etkinliklerle güçlendirilmesi, temel yaşam becerileri, uyum becerileri, iletişim becerileri gibi bir çok becerilerin çocukla yapılacak etkinliklerde kalıcılığının ve genellemesinin sağlanması açısından önemlidir.

2. Aile Eğitim Programı

2.1. Katılımcılar

Bu aile eğitimi programına, programın yürütüleceği özel eğitim kurumundan hizmet alan 3- 18 yaş arası öğrencilerin ailelerinden isteyen bireyler katılabilir. Programa katılmada kişi sayısı sınırlaması olmamakla birlikte, ilk uzaktan eğitim oturumuna katılan herkes eğitim programını tamamlamalı ve program dâhilinde verilen görevleri yapmalıdır.

2.2. Aile Eğitimi Programının Tanıtımı

Uzaktan yapılan eğitimin kalıcılık ve genellemelerinin sağlanmasına yönelik aile eğitimi okul aile işbirliğinin sağlanarak, özel eğitim hizmeti veren okullarda eğitim gören çocukların kazanımlarının kalıcılığını ve genellemelerinin sağlanması için hazırlanmış bir programdır.

Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara sahip ailelerin okulda ve uzaktan eğitimde işlenen derslerde çocukların kazanımları, öğretmenleri tarafından çocukları için belirlenen uzun ve kısa dönemli amaçları ve bu amaçların uygulanış tarihi, ders müfredatı, okulda verilen eğitimin çocuklarıyla birlikte iken nasıl tekrar edebilecekleri hakkında bilgi almaları sağlanarak okulda verilen eğitim nedeniyle çocukların kazandıkları bilgi ve becerileri genellemesine yardımcı olabileceği, bu bilgi ve becerilerin uygulanabileceği ev vb ortamların genişletilmesi ve ailelerin

ebeveyn rolünde yaşayabilecekleri sıkıntıların önüne geçebilecekleri düşünüldüğünden, bu düşünceye paralel bir eğitim programı geliştirilmiştir.

2.2.1. Genel ve Alt Amaçlar, Öğrenme Çıktıları

Aileler bu program kapsamındaki eğitimler sonunda

2.2.1.1. Okul ve Aile işbirliğini geliştirici çalışmalar yapar.

- a) Özel gereksinimli çocukların okulda kazanmış oldukları bilgi ve becerileri bilir.
 - a) BEP planının anlamını bilir.
 - b) Okulda çocuğu için hazırlanmış BEP planını bilir.
 - c) Okulda ve uzaktan eğitimde çocuğunun öğrendiği yeni becerileri bilir.

2.2.1.2. U.Ö.Y.E.T eğitim programını etkili kullanır.

- a) Aile eğitiminin tanımını bilir.
- b) Etkinlikleri çocuğun ilgilerini dikkate alarak seçme becerisi kazanır.
 - a) Çocukların ilgilerini bilmenin önemini kavrar.
 - b) Çocukları ilgi alanlarına göre etkinlik başlatmak için cesaretlendirir.
 - c) Çocukların ilgi alanlarına göre seçilmiş etkinliği yönlendirerek, çocuğa rehber olur.
- c) Çocuğun bireysel amaçlarını, rutinlerin ya da planlanmış etkinliklerin içine gömerek öğretme becerisi kazanır.
 - a) Rutinin ve planlanmış etkinliğin tanımını söyler.
 - b) Günlük rutinleri çocuğun eğitiminde bir fırsata dönüştürür.
 - c) Günlük rutinler içerisine okuldaki eğitimle verilen bilgi ve becerilerin öğretimini katar.
 - d) Çocuklar için planlanmış etkinlik düzenler.
 - e) Planlanmış etkinliklerde çocuğun hazır bulunuşluluğunu dikkate alır.
 - f) Planlanmış etkinlikleri çocuğun ilgi alanlarına göre düzenler.
- d) İşlevsel ve genellenebilen hedef beceriler öğretme becerisi kazanır.
 - a) İşlevsel becerinin tanımını söyler.
 - b) Genellenebilen hedef becerilerinin tanımını söyler.
 - c) İşlevsel ve genellenebilir becerileri çocuklarıyla yapar.

- d) Okulda verilen eğitimle kazandırılan becerileri değişik ortamlarda ve zamanlarda, farklı kişi, materyal ve olaylar bağlamında gerçekleşmesini sağlar.
- e) Çocuklarının çevre ve davranışla doğal ve anlamlı bir ilişki becerisi kazanması gerektiğini söyler.
 - a) Çocukların okulda eğitimle kazandırılan becerileri tekrarlayabilecekleri ortam hazırlar.
 - b) İçinde olan davranış öncesi ve sonrası uyaranları kullanma becerisi kazanır
 - a) Çocukların okulda kazandıkları becerileri tekrar etmeleri için ipucu sunar.
 - b) Çocukların okulda kazandıkları becerileri tekrar etmeleri için pekiştireç verir.

2.2.1.3. Çocuk ve Aile arasındaki bağı kuvvetlendirerek çocukların eğitiminde daha etkin rol alabileceklerini söyler.

- a) Çocuk ve aile iletişimini geliştirici faaliyetler yapar.
- b) Çocukla daha etkin vakit geçirir.

2.2.2. Programın İçeriği

Programın içeriği tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1: Programın içeriği

I. BÖLÜM

Okul ve Aile işbirliği

- a) Özel gereksinimli çocukların okulda kazanmış oldukları bilgi ve becerileri bilir.
 - a) BEP planının anlamı
 - b) Çocuk için hazırlanmış BEP planı örneği

II. BÖLÜM

Özel Eğitim Okul ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık Ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitimi Programı’nın tanımı

Etkinlikleri çocuğun ilgilerini dikkate alarak seçme

- a) Çocukların ilgilerini bilmenin önemi
- b) Etkinlik başlatmak için cesaretlendirme ve motivasyon
- c) Etkinlikte yönlendirme ve rehberlik

Çocuğun bireysel amaçlarını, rutinlerin ya da planlanmış etkinliklerin içine gömerek öğretme

- a) Rutinin ve planlanmış etkinliğin tanımı
- b) Günlük rutinleri çocuğun eğitiminde bir fırsata dönüştürme
- c) Günlük rutinler içerisine okuldaki eğitimle verilen bilgi ve beceriler.
- d) Çocuklar için planlanmış etkinlik düzenleme
- e) Planlanmış etkinliklerde çocuğun hazır bulunuşluluğu
- f) Planlanmış etkinlikleri çocuğun ilgi alanlarına göre düzenleme

İşlevsel ve genellenebilen hedef beceriler öğretme

- a) İşlevsel becerinin tanımını söyler.
- b) Genellenebilen hedef becerilerinin tanımını söyler.
- c) İşlevsel ve genellenebilir becerileri çocuklarıyla yapar.
- d) Okulda verilen eğitimle kazandırılan becerileri değişik ortamlarda ve zamanlarda, farklı kişi, materyal ve olaylar bağlamında gerçekleşmesini sağlar.

Çocuklarının çevre ve davranışla doğal ve anlamlı bir ilişki becerisi kazanması gerektiğini söyler.

- a) Çocukların okulda eğitimle kazandırılan becerileri tekrarlayabilecekleri ortam hazırlar.
- b) İçinde olan davranış öncesi ve sonrası uyaranları kullanma becerisi kazanır
- c) Çocukların okulda kazandıkları becerileri tekrar etmeleri için ipucu sunar.
- d) Çocukların okulda kazandıkları becerileri tekrar etmeleri için pekiştireç verir.

Çocuk ve Aile arasındaki bağı kuvvetlendirerek çocukların eğitiminde daha etkin rol alabileceklerini söyler.

- a) Çocuk ve aile iletişimini geliştirici faaliyetler yapar.
- b) Çocukla daha etkin vakit geçirir.

III. BÖLÜM

Özel Eğitim Sınıf ve Okullarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitimi Programı tanıtım ve uygulama örnekleri ve kazanımları. Katılımcıların uzaktan eğitimi değerlendirmesi.

2.2.3. Öğrenme-Öğretme Süreçleri

Bu program uzaktan eğitim etkinliklerinden oluşmaktadır. Eğitim etkinlikleri uygulamacının özel eğitim sınıf ve okullarında yapılan uzaktan eğitimin kalıcılık ve genellemelerinin sağlanmasına yönelik etkinlik temelli aile eğitimi programı ilgili olarak gerçekleştirdiği alan yazın taraması sonucu derlediği bilgilerden oluşan yazılı metin esas alınarak gerçekleştirilecektir. Uzaktan eğitim etkinlikleri ise Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün yayınlarından faydalanılır.

Programın grup eğitimi bölümünde gerçekleştirilecek olan uzaktan eğitimlerin amacı, program içeriğinde yer alan temel bilgileri ailelere sunmaktır. Bu süreçte gerçekleştirilecek olan uygulamalar ilerleyen bölümlerde açıklanacaktır. Programın bire bir eğitim boyutunda ise ailelerin istekleri doğrultusunda uygulamacı ile aile bireylerinin belirleyecekleri zamanda ve watsap vb uygulamalar üzerinde ki görüşmeler yer alacaktır. Bu görüşmelerin konusu özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara ailelerin uygulayacağı etkinlik temelli eğitimde yaşanan sorunlarla sınırlandırılmıştır.

2.2.4. Hazırlık Aşaması (materyallerin hazırlanması, ortamın düzenlenmesi, etkinlik organizasyonlarının planlanması vb.)

2.2.4.1. Aile Uzaktan Eğitimleri

Uzaktan eğitimle yapılacak olan aile uzaktan eğitim program içindeki temel amacı, daha önce de belirtildiği gibi, program içeriğinde yer alan temel bilgileri ailelere sunmaktır. Bu program üç aile Eğitimsinden oluşmaktadır. Eğitimlere tüm aile eğitimlerine katılmak koşuluyla bir çocuğun ailesinden dileyen herkes katılabilecektir. Aile Eğitimleri 8-10 kişilik gruplar halinde gerçekleştirilecek ve bu gruplar uygulamacı tarafından benzer gelişim yetersizliğine sahip ve aynı sınıfa giden çocukların ailelerinden oluşturulacaktır.

Uzaktan eğitimin gerçekleştirileceği gün ve saat, uygulamacı, katılımcı ve kurumun ortak kararı ile belirlenecek, eğitimler uygulamacının belirleyeceği bir uygulama üzerinden gerçekleştirilecektir.

Uzaktan aile eğitimleri genel olarak 45 dakikalık iki oturum halinde gerçekleştirilecektir. eğitimlerde mola ve değerlendirme dahil toplamda 120 dakika sürecektir. sonunda gerçekleştirilecek olan değerlendirmeler, ilerleyen bölümlerde, değerlendirme başlığı altında ayrıntılı olarak açıklanacaktır

2.2.4.2. Bireysel Görüşmeler

Bu görüşmeler, önceki bölümlerde belirtildiği gibi özel eğitim sınıflarında ve okullarında verilen uzaktan eğitimin kalıcılık ve genellemelerinin sağlanmasına yönelik etkinlik temelli

eğitim ile ilgili olarak, ailenin isteği doğrultusunda gerçekleştirilecektir. Görüşme isteği içindeki aileler uygulamacıya kurum sekreteri aracılığıyla ya da kişisel telefon aracılığıyla ulaşacaklardır. Aile eğitimi programına katılan ailelere, aile eğitimlerinin başlangıcından itibaren ve eğitimlerin bitiminden 4 hafta sonrasına kadar bire bir görüşme süresi tanınacaktır.

Bire bir görüşmelerde ailelere doğrudan kendi çocuklarıyla yaptığı etkinlik temelli eğitim faaliyetlerine ilişkin önerilerde bulunabilme olanağının olması, görüşmelerin uygulamacıya program içeriğini zenginleştirmede kullanabileceği ayrıntıları fark etme olanağı sağlaması sebebiyle, aile eğitimi programının bu boyutu oldukça önemli bulunmaktadır.

2.2.5. Değerlendirme

Uzaktan gerçekleştirilecek olan aile eğitimi programı ailelerle gerçekleştirilen uzaktan eğitimler sırasında sorulan sözel sorular, uzaktan eğitimler sonunda gerçekleştirilen değerlendirme oturumu ile bitirilecektir.

Her bir aile eğitimlerinin ardından uygulanmak üzere, program amaçlarına ulaşma düzeyini ve uzaktan eğitim sürecini değerlendirmede kullanılacak bir mini anket uygulayabilir.

2.2.6. İçeriklerin Oluşturulması

“Özel Eğitim Okul ve Sınıflarında Yapılan Uzaktan Eğitimin Kalıcılık ve Genellemelerinin Sağlanmasına Yönelik Etkinlik Temelli Aile Eğitimi Programı” içeriği tablo 1, tablo 2 ve tablo 3 de gösterilmektedir.

2.2.7. Uygulama Süreci

2.2.7.1. Katılımcıların Belirlenmesi

Bu program kurumda yürütüleceğinden, kuruma devam eden ailelerin tamamının programdan haberdar edilmesi ve katılmak isteyen tüm ailelerin programa dahil edilmeleri yolu tercih edilmiştir.

Kurumun web sitesinden duyuru yapılmasına ek olarak , kurumda görev yapan tüm personel ve öğretmen, sınıflarındaki görüşme şansı buldukları velilere programı sözel olarak duyurmakla görevlendirilecektir.

İkinci haftanın sonunda uygulamacı öğretmenler, katılmak isteyen veli sayılarını değerlendirecektir.

a) Katılımcı gruplarını

b) Uzaktan eğitim gün ve saatlerini belirleyecektir.

Değerlendirme ve planlama süreci bir hafta sürecek; bir haftanın sonunda katılımcı ailelere ekler bölümünde bir örneği bulunan bireysel davetiyeler gönderilecektir.

2.2.7.2. Aile Uzaktan Eğitimleri

Aile uzaktan eğitimleri, daha önce belirlenen tarih ve saatte kurumun sınıflarında yada uygun ortamlarda bilgisayar ile gerçekleştirilecektir. İlk uzaktan eğitimin ilk 15 dakikasında bir giriş konuşması yapılması uygun olabilir. Sonraki uzaktan eğitimin ilk 15 dakikası ise, bir önceki uzaktan eğitim de konuşulanların özetlenerek hatırlanmasına ayrılacaktır.

15 dakikalık molanın ardından yine 45 dakika sürecek olan ikinci uzaktan gerçekleştirilir. Uzaktan eğitim oturumlarının içeriğini, amaçlara uygun teorik bilginin görsel sunu ile desteklenerek ailelere anlatılması, konuya uygun videoların izlenmesi, uygun konularda sosyodrama etkinliklerinin gerçekleştirilmesi ve uygun konularda ailelerle birlikte alıştırmalar yapılması oluşturmaktadır.

Teorik bilgi aktarımının ve alıştırmaların gerçekleştirileceği uzaktan aile eğitimleri iki kez düzenlenecektir. Üçüncü ve son aile uzaktan eğitimleri, ailelere bireysel görüşmeler yapabilmeleri için tanınan dört haftalık süre sonunda gerçekleştirilecektir.



Leon Festinger ve James Carlsmith – Bilişsel Uyumsuzluk Deneyi

Deneyin amacı çelişen tutum, inanç ve davranışlar karşısında insanların dengeyi sağlamak için verdiği tepkileri incelemektir. Rahatsızlık ve çelişki yaratan durumda çelişkiyi en aza indirmek, ortadan kaldırmak ya da yeniden dengeyi kurmak için neler yapılabileceği görülmek istenmişti.

Öncelikle katılımcılar teker teker bir odaya alındı ve yaklaşık 1 saat sürecek oldukça sıkıcı görevleri tamamlamaları istendi. Tüm katılımcılar bu görevleri yaparken çok sıkıldı. Çıkarken onlardan dışarıda bekleyen diğer katılımcıya, deneyin oldukça eğlenceli olduğunu söylemeleri istendi. Bunu yapmaları karşılığında bazı katılımcılara 1 dolar verilirken bazılarına 20 dolar verildi. Hepsi, çıktıktan sonra bekleyen kişiyi deneyin eğlenceli olduğuna inandırdı. Gitmeden önce 1 dolar ve 20 dolar verilen katılımcılara deneyin eğlenceli olup olmadığı soruldu. 20 dolar verenler sıkıcı olduğunu söylerken 1 dolar verenler deneyin eğlenceli olduğunu söylüyordu.

Deney sonucunda, sadece 1 dolar alan katılımcılar başka birini ikna etmek için 1 doların yeterli olmadığını düşündükleri için uyumsuzluk yaşadılar. 1 dolar karşılığında bunu yapmak mantıklı olmadığı için kendilerini deneyin eğlenceli olduğuna inandırdılar. 20 dolar alanlar ise aldıkları parayı yalan söylemeleri için tatmin edici buldu ve aslında hiç eğlenmediklerini rahatça söyleyebildiler. Yani aslında bilişsel uyumsuzluk yaşadığımız durumlar karşısında davranışları değiştiremiyorsak tutumları değiştiriyoruz.

Hepimiz farklı renklerimiz
Birlikte güçlüyüz ve güzeliz!

3 ARALIK
DÜNYA
ENGELLİLER
GÜNÜ



**ÖZEL EĞİTİM VE
REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**



#engelsiztürkiye



T.C.
MİLLÎ EĞİTİMİ BAKANLIĞI
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

GENEL MÜDÜRÜMÜZ SAYIN MEHMET NEZİR GÜL, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA İLE PROTOKOL İMZALADI.



Bu protokol ile BİLSEM'lerde görevli öğretmenlerimiz lisansüstü eğitimlerini İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'da yapabilecekler ve iki kurum arasında eğitim, öğretim ve araştırmaya ilişkin iş birliğine gidilecek...

GENEL MÜDÜRÜMÜZ SAYIN MEHMET NEZİR GÜL, İŞİTME



ENGELLİLER HENTBOL A MİLLÎ TAKIMINI ZİYARET ETTİ.

Genel Müdürümüz Sayın Mehmet Nezir Gül ve Rehberlik Hizmetleri Daire Başkanımız Sayın Dr. Murat Açar, İşitme Engelliler Hentbol A Millî Takım Aday Kampına ziyarette bulunarak özel sporcularımızla

özel vakitler geçirdi.

HEPİMİZ İÇİN BİR İLK OLSUN; "ELLERİMİZ KONUŞSUN"



Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimize zengin içeriklerle dolu uzaktan eğitim programları hazırlamaya devam etmektedir.

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ MÜZİK YETENEK ALANINDA BİREYSEL DEĞERLENDİRMeye ALINACAK ÖĞRENCİLER İÇİN TANITIM VİDEOSU YAYIMLANDI.



Bilim ve sanat merkezlerimiz için müzik yetenek alanında bireysel değerlendirmeye alınacak öğrencilerimize yol gösterici tanıtım videomuz yayımlandı..



GENEL MÜDÜRÜMÜZ SAYIN MEHMET NEZİR GÜL, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA İLE PROTOKOL İMZALADI

İsimsiz eğitimler için adımlar atmaya devam ediyoruz..

Öğretmenlerimizin yüksek lisans ve doktora eğitimlerine ilişkin iş birliği protokolünü Genel Müdürümüz Sayın Mehmet Nezir Gül ile İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Rektörü Sayın Prof. Dr. Nuri Aydın imzaladı.

Bu protokol ile BİLSEM'lerde görevli öğretmenlerimiz lisansüstü eğitimlerini İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'da yapabilecekler ve iki kurum arasında eğitim, öğretim ve araştırmaya ilişkin iş birliğine gidilecek.

Özel Yeteneklilerin Geliştirilmesi Daire Başkanımız Sayın Mecit Ramazan Barın'ın da katıldığı iki kurum arasında yapılacak iş birliğine yönelik protokol imza töreni Avcılar Merkez Yerleşkesi Rektörlük binasında gerçekleştirildi. Protokole göre, bilim ve sanat merkezlerimizde görev yapan öğretmenlerimiz, lisansüstü eğitimlerini İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü, Özel Yetenekliler Anabilim Dalı bünyesinde açılacak lisansüstü (yüksek lisans ? doktora) programlarında yapabilecekler ve ayrıca İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'nın altyapısı ile öğretim üyelerinin bilgi ve tecrübelerinden yararlanarak AR-GE çalışmalarında bulunabilecekler. Protokol uyarınca İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa öğretim üyeleri ile

bilim ve sanat merkezi öğretmen ve öğrencileri, yüz yüze ya da e-konferans yoluyla düzenlenecek bilim söyleşilerinde bir araya gelebilecek.

BİLSEM Ailesi'ne hayırlı uğurlu olsun.



Martin Seligman – Öğrenilmiş Çaresizlik Deneyi

Deneyin amacı, kişinin çaba gösterdikten sonra istediği sonuca ulaşamaması durumunda sonucu değiştiremeyeceğine olan inancın ölçülmesi. Martin Seligman, kişinin bir işi başaramayacağına inandığında kendini çaresiz hissedeceğini ve durumu değiştirmek için başarılı olabilecekken hiçbir şey yapmayacağını düşünüyordu.

Öğrenilmiş çaresizlik deneyi için köpekler toplamda 3 gruba ayrıldı. Deney iki aşamadan oluşuyordu. İlk gruptaki köpekler bir kutuya koyuldu ve elektrik şoku verildi. Kutunun içindeki düğmeye bastıklarında şok kesiliyordu. Bu gruptaki köpekler kısa sürede düğmeye basarak şoku kesmeyi öğrendiler. İkinci gruptaki köpeklerle de aynı işlem uygulandı ancak onlara verilen elektrik şoku düğmeye basınca kesilmiyordu. Köpekler birkaç defa düğmeye basmayı deneyip sonunda vazgeçmişlerdi. Son olarak kontrol grubundaki köpeklerle daha önceden hiç elektrik şoku verilmemişti. Deneyin ikinci aşamasında köpekler kısa bir çitle ikiye ayrılmış bir kutuya yerleştirildiler. Kutunun bir tarafında elektrik şoku varken diğer tarafında yoktu. Elektrik verildiğinde düğmeye basarak elektriği kesebilen grup ile deney grubu çitten atlarken ikinci gruptaki köpekler elektrik akımından kaçmadılar. Yani ikinci gruptaki köpekler çaresizliği öğrenmişti...

EVDE İZLEME (KARANTİNA) KURALLARI

14 GÜN KURALI

Bilgi için: www.saglik.gov.tr

- 1 | Yurt dışına çıkmayın. Seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin.
- 2 | Çıktıysanız, dönüşte ilk on dört günü evde geçirin.
- 3 | Aile üyelerini korumak için evde kendinizi izole edin.
- 4 | Evde geçen süre boyunca ziyaretçi kabul etmeyin.
- 5 | İzole edilmiş kişinin odasına maskesiz girmeyin.
- 6 | Odanızı sık sık havalandırın.
- 7 | İnsanlarla, özellikle yaşlılar ve kronik hastalıkları olanlarla temas kurmaktan kaçının.
- 8 | Ellerinizi sık sık, su ve sabun ile en az yirmi saniye boyunca olarak yıkayın.
- 9 | Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.
- 10 | Havlu gibi kişisel eşyalarınızı ortak kullanmayın.
- 11 | Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın.
- 12 | Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.
- 13 | Evden çıkmak zorunda kalırsanız mutlaka maske takın.
- 14 | Düşmeyen ateş, öksürük ve nefes darlığınız varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun.



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

**KORONAVİRÜS
ALACAĞINIZ TEDBİRLERDEN
DAHA GÜÇLÜ DEĞİLDİR.**

ÖĞRETMENLER!

YENİ NESİL SİZLERİN ESERİ OLACAKTIR...

K. Atatürk



24 KASIM

Öğretmenler Günü Kutlu Olsun



(242) 887 1787

<http://kumlucaram.meb.k12.tr/>

@kumlucaram

@ramkumluca

@kumlucaram